

Isto tako što se tiče osiguranja od zahtjeva trećih, tj. osiguranja odgovornosti, osiguratelji su u obavezi da jamče osiguraniku za sve osude koje bi mogle biti izrečene protiv njega u korist vlasnika peniše, s obzirom da čl.6 police kao predmet osiguranja od zahtjeva trećih označuje "jamstvo osiguraniku od svih zahtjeva koji bi mogli biti podignuti protiv njega temeljem čl.1382, 1383 i 1384 Cod.Civ. zbog šteta i materijalnih gubitaka, koje bi osigurani brod uslijed direktnog ili indirektnog sudara ili udara nanio drugim brodovima ili teretu....." i to bez ikakva ograničenja.

U pogledu pak zahtjeva vlasnika peniše za naknadu štete, sud je našao da je uzrok potapanju okolnost što je bager povukao za sobom penišu na dno, ali da se to dogodilo samo zato što je vlasnik peniše ovu tokom noći neoprezno privezao uz bager, kojega je loše stanje i nedostatke štaviše i poznao. Time je počinio pogrešku, koju sud takodjer smatra uzrokom štete, i to u dijelu koji sud ocjenjuje sa 20%.

Principi ove presude nesporni su u francuskoj praksi.

/DMF 1963, str.343/

D.S.

TRGOVAČKI SUD, Seine

Presuda od 7.I 1963.

Etablissements Soules c/a Assureurs

Osiguranje tereta - Napuštaj tereta /délaissement/ - Saznanje za propast broda - Likvidacija odštete iz osiguranja kao avarije - Odbitak od osiguranog iznosa vozarine koja nije zaslužena za svaki slučaj - Kupoprodaja CIF

I.Nema mjesta napuštanju tereta zbog propasti broda bez vijesti kada se pouzdano znade da je brod doista propao na određenoj poziciji. Radi toga su osiguratelji ispravno likvidirali gubitak tereta po principu avarija.

II.Kada vozarina nije u svakom slučaju zaslužena i kada je osiguranik nije platio, osiguratelji pri likvidaciji odštete za gubitak tereta, koji je propao zajedno s brodom, ispravno odbijaju vozarinu od osiguranog iznosa. Neprihvatljiva je tvrdnja osiguranika da u osiguranu vrijednost nije bila uključena vozarina, kada je roba prodana CIF, pa fakturna cijena nužno sadržava vozarinu.

U sporu protiv osiguravajućih društava zatražila je Kompanija Soules da joj osiguratelji isplate i ostatak koji su odbili od iznosa na koji je izgubljeni teret bio osiguran, a koji ostatak predstavlja iznos vozarine. Ona je tvrdila da su se ostvarili uvjeti iz čl.24 francuske pomorske kargo police radi izvršenja napuštanja tereta, pa da se likvidacija odštete iz osiguranja ima izvršiti isplatom u visini osiguranog iznosa. Osim toga da osigurani iznos predstavlja - bez vozarine - samo vrijednost robe po polasku povećanu tek za 15%, dok odredba stava 1 člana 12 police dopušta povećanje od 20%. U kupoprodajnom ugovoru predviđeno je da prodavalac sklopi osiguranje robe u korist kupca na iznos provizorne fakture s povećanjem od 5%, ali - prema tvrdnji tužitelja - ništa iz toga ugovora ne sprječava prodavaoca da osiguranjem pokrije veću vrijednost od ugovorene.

Osiguratelji su se pozvali u svojem odgovoru na odštetni karakter osiguranja. Vozarinu - koja se nije smatrala zasluženom za svaki slučaj - osiguranik uslijed propasti broda nije ni platio, pa su osiguratelji smatrali da opravdano mogu od osiguranog iznosa odbiti vozarinu.

Trgovački sud Seine, pred kojim se spor vodio, nije usvojio argumentaciju tužbe, već je tužbeni zahtjev odbio.

Sud je utvrdio da potonuće broda "De-Vilhena", o kojem se radi, nema obilježja propasti bez vijesti, jer je brod u času nesreće emitirao radioporočke prema kojima je tačno utvrđen čas i mjesto nesreće /3.2.61. u 3,21 h/. To je potvrđeno i dokumentima Lloyd's a, napose potvrdom o brisanju iz registra, koja je stigla Komitetu francuskih osiguratelja 23.3.1961. Kako je napuštanje moguće jedino u slučaju pomanjkanja bilo kakvih vijesti po proteku rokova predviđenih policom, to su osiguratelji bili ovlašteni do 10.IV 1951. ispostave spornu likvidaciju. Uostalom i u slučaju napuštanja, ističe sud, osiguratelji bi bili ovlašteni na opciju: da prihvate napuštanje, ili da likvidiraju odštetu kao potpuni gubitak bez prijelaza vlasništva.

Sud je nadalje ustanovio da je izgubljeni teret bio prodan pod uvjetima kupoprodaje CIF, te da je prodavalac bio obavezan da za račun kupca izvrši osiguranje na iznos provizorne fakture ispostavljene na ugovornu CIF vrijednost. Povećanjem ove vrijednosti za 5% dobija se osigurana vrijednost, a što je prodavalac stvarno i učinio ishodiivši policu na dol.4.755.- /Pokazalo se dakle da ne odgovaraju računski navodi tužbe o povećanju za 15% vrijednosti u polasku/. Kako je međjutim kupoprodajnim ugovorom bilo izričito stipulirano da se ugovor poništava ako brod propadne, a budući da je brod doista propao skupa s teretom, to je osiguranje ostalo za račun prodavaoca. Zato bi se odredili elementi osigurane vrijednosti - ističe sud - treba poseći za odredbama već citiranog čl.12 police.

Medjutim st.1, čl.12, na koji se poziva tužba, odnosi se na osiguranu vrijednost, ukoliko se ona tiče kupca za čiji račun je ugovoreno osiguranje, te u čiju korist i sa čijeg gledišta je to povećanje u kupoprodajnom ugovoru i utanačeno. Ali, ako se radi o prodavaocu, treba primijeniti st.3, čl.12 police, koji fiksira vrijednost osiguranja na prodavaočeve obaveze iz kupoprodajnog ugovora /u konkretnom slučaju izričito navedenog u polici/ što znači: isporuku robe, premiju osiguranja i vozarinu time da je visina osiguranog iznosa fiksirana na vrijednost privremene fakture s povećanjem od 5%. Budući da vozarina glasom čarter-partije nije bila zaslužena za svaki slučaj/ a po kupoprodajnom ugovoru bila je plativa tek na odredištu od kupca za račun prodavaoca/ a budući je osiguranik nije ni platio, osiguratelji su osnovano ustegnuli iznos vozarine /dolara 3,207,47/ od osigurane vrijednosti. Sud ističe pri tome odštetni karakter osiguranja i zaključuje: "Ne može se naime zamisliti da bi se Kompanija Soules zbog propasti broda okoristila dobivši veći iznos od onoga koji bi primila po redovitom toku izvršenja kupoprodajnog ugovora".

/DMF 1963, str.415/

D.S.

KASACIONI SUD ITALIJE

Presuda od 18.IX 1961.

Angotti c/o Compagnia Tirrena

Osiguranje broda - Brod mora imati svjedodžbu o klasi, ako je takva svjedodžba predviđena u polici, premda se brod nalazi u raspremi - Nije dovoljna samo sposobnost broda za plovnost, već je potrebna i sposobnost za plovidbu - Plovnost je jedan od elemenata plovidbenosti - Osiguranik je dužan dati tačne izjave o činjenicama koje su bitne za utvrđivanje rizika - Osiguratelj nije dužan kontrolirati tačnost tih izjava - Za dolus kod davanja netočnih izjava traži se samosvijest o netačnosti izjave i nije potrebna namjera da se osiguratelj prevari - Osiguratelj koji je s pravom odustao od ugovora ima pravo na naknadu troškova koje je učinio u dobroj vjeri za vadjenje broda - Svjedodžba o klasi gubi vrijednost ako brod nije bio podvrgnut periodičnim pregledima

Stranke su sklopile ugovor o osiguranju ribarskog broda. U polici je, između ostalog, bilo navedeno da brod mora